

Kaderbrief 2019

1. Inleiding

Hierbij ontvangt u de Kaderbrief 2019. Hierin doen wij een voorstel voor de kaders die we hanteren bij het opstellen van de nieuwe begroting. Het kader *Nieuw beleid* vloeit voort uit de themabijeenkomst van 23 april 2018.

1.1 Themabijeenkomst 23 april 2018

Op 23 april organiseerden wij een themabijeenkomst *‘Opgaven en ambities, het bredere perspectief’*. Hierin presenteerden we de opgaven en ambities waar we de komende raadsperiode mee te maken krijgen. Deze opgaven en ambities vertaalden we nog niet in onze begroting.

We hebben bijvoorbeeld te maken met de opgaven uit het *Interbestuurlijke Programma (IBP)*. Dit programma stelden de rijksoverheid, provincies, gemeenten en waterschappen samen op. Deze overheden slaan de handen in elkaar om samen meer te bereiken als één overheid. De opgaven bestaat uit o.a. samen aan de slag voor het klimaat, toekomstbestendig wonen en problematische schulden voorkomen en oplossen. Gemeenten spelen een cruciale rol om de opgaven te realiseren. Gemeenten ontvangen hier van het rijk extra geld voor.

Daarnaast hebben we te maken met *autonome ontwikkelingen*. Een aantal hiervan vloeit voort uit deze Kaderbrief.

Ons eigen bestuur heeft daarnaast een aantal *ambities*. Ambities die vooral samenhangen met de voorzieningen in en leefbaarheid van onze kernen. Daarbij kunt u denken aan schoolgebouwen, (dorps)accommodaties en een parkeervoorziening. Ook deze ambities kosten geld. We vertaalden dit nog niet in onze begroting, omdat de raad hierover nog besluit.

Wat we zien is dat deze opgaven en ambities samen veel extra geld kosten. Geld wat we niet hebben, ook niet met het extra geld van het rijk. Dit betekent dat we keuzes moeten maken. In deze Kaderbrief geven we een kader mee waardoor u deze keuzes integraal kunt maken.

2. Kaders programmabegroting 2019 en meerjarenraming

2.1 Algemene kaders

In onderstaand overzicht vatten we de algemene uitgangspunten samen. Daarna lichten we deze toe.

1. *Nieuw beleid*

Onder nieuw beleid verstaan we nieuwe onderwerpen die financieel nog niet zijn vertaald in onze begroting.

We vinden het van belang dat de afweging van nieuw beleid integraal en vanuit een breed perspectief plaatsvindt. Dit is een van de uitkomsten van de themaraad van 23 april jl.

We stellen als kader voor dat de integrale afweging van nieuw beleid jaarlijks plaatsvindt bij de vaststelling van de programmabegroting. Raadsvoorstellen die structureel meer geld kosten zijn daarmee verleden tijd. We wijken hier alleen vanaf wanneer hier zwaarwegende redenen voor zijn.

We gaan de voorstellen nieuw beleid ordenen in de volgende categorieën:

- Noodzakelijk, niet uitstelbaar;
- Noodzakelijk, uitstelbaar;
- Wenselijk.

Tijdens themabijeenkomsten nemen we de raad inhoudelijk en financieel mee in een onderwerp. We schetsen dan de bredere context. De (structurele) impact die het onderwerp heeft voor de begroting nemen we hierin altijd mee. De themabijeenkomst helpt de raad om kaders te stellen, kernoverstijgend te denken en weloverwogen keuzes te maken. Dit helpt het college het thema uit te werken. En, om vervolgens haalbare voorstellen te doen bij de begrotingsbehandeling.

2. *Algemene uitkering*

Voor de berekening van de algemene uitkering gebruiken we de meicirculaire 2018.

3. *Sociaal domein*

Inmiddels voeren we de nieuwe taken op het gebied van het Sociaal Domein een aantal jaar uit. Het gaat om extra taken vanuit de Wet Maatschappelijke Ondersteuning en de Wet op de Jeugdzorg. Voor de uitgaven hanteerden we de integratie-uitkering van het Rijk als uitgangspunt.

In 2017 vroegen we de raad extra geld voor het Sociaal Domein. Vooral het budget voor de jeugdzorg staat onder druk. Toch willen we dat onze inwoners de zorg krijgen die zij nodig hebben. Hiervoor verwachten we ook in de komende periode extra kosten te maken.

Vanaf de begroting 2019 hanteren we als uitgangspunt voor de budgetten Sociaal Domein de verwachte uitgaven. Dit betekent dat we het principe loslaten, dat we de uitgaven dekken uit de middelen van het Rijk.

4. Beheer op orde

Het beheer en onderhoud van onze kapitaalgoederen is op orde. Het financieel beheer is gezond. Dit blijkt uit een sluitende meerjarenbegroting.

5. Collegeprogramma

We werken het coalitieakkoord de komende tijd uit in een Collegeprogramma. Zowel het Collegeprogramma als deze Kaderbrief vormt de basis voor de Programmabegroting 2019.

2.2 Financiële kaders

In het volgende overzicht vatten we de financiële uitgangspunten samen. Daarna lichten we deze toe.

5. Verhoging belastingopbrengsten (1,4%)	6. Verhoging heffingen (KDT)	7. Indexatie gemeenschappelijke regelingen (3,54%)
8. Verhoging subsidieplafonds 1,82%	9. Indexatie exploitatiebudgetten (2,03%)	10. Rentetoerekening (Werkelijk)

Vertrekpunt

We kiezen als vertrekpunt de programmabegroting 2018. De Lente- en Zomernota beïnvloeden de programmabegroting 2018. Eventuele structurele wijzigingen in deze tussentijdse rapportages beïnvloeden ook de nieuw op te stellen programmabegroting. Ook zien we een aantal algemene ontwikkelingen. Deze gaan over de stijging van de lonen en prijzen.

Prijzen

Het CPB heeft het Centraal Economisch Plan 2018 gepubliceerd. Het CPB verwacht een stijging van de prijs materiële overheidsconsumptie van 1,4% in 2019.

Lonen

De huidige CAO loopt tot 1 januari 2019. Vanaf 2019 rekenen we erop dat een nieuwe CAO extra geld kost. Daarnaast stijgen de loonkosten vanwege premiestijging. De pensioenpremie is hier een belangrijk voorbeeld van. Om deze extra kosten op te vangen stellen we voor de loonsom in de programmabegroting te verhogen met 2,8%.

6. Verhoging belastingopbrengsten

Stijging van de belastingopbrengsten beperken we tot inflatie. Grondslag voor het inflatiepercentage is de prijs netto materiële overheidsconsumptie uit het Centraal Economische Plan 2018. Voor 2019 bedraagt deze 1,4%.

7. Verhoging heffingen

Voorstellen voor het verhogen van tarieven van heffingen doen we alleen vanuit kostendekkendheid (KDT). Daarbij houden we de kosten zo doelmatig en laag mogelijk.

Een tarief is kostendekkend wanneer het percentage uitkomt tussen de 90 en 95%. Voor een aantal producten besloot de raad om geen kostendekkend tarief in rekening te brengen. Het gaat om de volgende producten:

- gehandicaptenparkeerkaart;
- evenementen;
- niet-commerciële horecavergunning.

Ook besloot de raad om de tarieven lijkbezorging stapsgewijs te verhogen. In 2019 komen we uit op kostendekkende tarieven.

8. Indexatie gemeenschappelijke regeling

De verhouding van loon- en prijsgevoelige elementen in het budget van gemeenschappelijke regelingen is regionaal vastgelegd. De verhouding is 70% voor lonen en 30% voor prijzen. Uitgaande van deze verhouding stellen we voor de bijdrage aan gemeenschappelijke regelingen te verhogen met 3,54%.

9. Verhoging subsidieplafonds

De verhouding van loon- en prijsgevoelige elementen in het subsidiebudget is 30% voor lonen en 70% voor prijzen. Uitgaande van deze verhouding stellen we voor de subsidieplafonds te verhogen met 1,82%.

10. Indexatie exploitatiebudgetten

Onze eigen exploitatie kent een loongevoelig component van 45%. De prijsgevoelige component komt uit op 55%. Uitgaande van deze verhouding stellen we voor om de exploitatiebudgetten te verhogen met 2,03%.

11. Rentetoerekening

Volgens de regels van het rijk berekenen we alleen de werkelijke rente door. Dit geldt ook voor de rentetoerekening naar de grondexploitatie. We baseren ons daarbij op een meerjarige liquiditeitsplanning.

Het college van burgemeester en wethouders,

Wognum, 30 mei 2017.